

عنوان مقاله:

مهندسی نورماتیویته در معرفت شناسی کواپن

محل انتشار:

دوفصلنامه فلسفه، دوره 49، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

زهرا قزلباش - دانشجوی دکتری فلسفه غرب دانشگاه تهران

مهدی ذاکری - دانشیار گروه فلسفه دانشگاه تهران

حسن مهرنیا - استادیار گروه فلسفه دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

یکی از مشکلات جدی «معرفت شناسی طبیعی شده» در فلسفه کواپن، مسئله «نورماتیویته» است؛ نورماتیویته، تجویزی برای باور صادق موجه و در پی معقولیت و توجیه شناخت است. در معرفت شناسی سنتی، نورماتیوهای شناخت بر اساس مبنای عقلی یا تجربی مشخص شده اند؛ اما کواپن با تاکید بر استقرا و نظریه تکامل داروین با چالشی جدی درباره نورماتیویته مواجه می شود و در پاسخ به انتقادها، معرفت شناسی طبیعی شده را نوعی «مهندسی نورماتیو» و «تکنولوژی جست و جوی صدق» یا پیش بینی صحیح معرفی می کند، وانگهی ابهام در معنای مورد نظر کواپن از واژگان مهندسی و تکنولوژی، به این چالش دامن می زند. با بررسی آرای کواپن در این زمینه، می توان فهمید که نورماتیویته در مقام کنترل فرضیه ها در مراحل ابتدایی، موارد ابطال پذیر علم را آشکار ساخته، به جای متن به حاشیه علم می پردازد، در حالی که نورماتیویته سنتی در متن شناخت کاربرد داشت. علاوه بر این، کواپن با اصلاح تجربه گرایی سنتی و چرخش از آن به طبیعت گرایی، خود اصل تجربه گرایی را که می گوید: «چیزی در ذهن نیست که قبلا در حس نبوده باشد»، به عنوان مهم ترین نورماتیو علم معرفی کرده، آن را جداکننده علم از غیر علم برمی شمارد. این اصل در کنار نورماتیوهایی از قبیل سادگی، محافظه کاری و کلیت، فرضیه ها را در مرحله کشف علم بررسی می کنند؛ اما شرایط صدق آن ها کار خود علم است و نورماتیویته کواپن برخلاف نوع سنتی نقشی در توجیه علم ندارد.

کلمات کلیدی:

نورماتیویته، طبیعت گرایی، معرفت شناسی طبیعی شده، استقرا، تکنولوژی جست و جوی صدق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1256918>

